Hemşirelerin Hastane Enfeksiyonlarını Önlemedeki Rolü

Nebahat ŞENOL*, Bircan KARA**

Hastane enfeksiyonları, hastanın hastaneye başvuru anında olmayan ve hastaneye yattıktan 48-72 saat sonra ortaya çıkan enfeksiyonlar olarak tanımlanmaktadır. Hasta hastaneden taburcu olduktan sonra 10 gün içinde gelişen enfeksiyonlarda hastane enfeksiyonu kapsamında değerlendirilmektedir. Bir sağlık kuruluşuna sağlık hizmeti almak için başvuran hastanın tedavisi sırasında hastane enfeksiyonları görülebilir. Hastane enfeksiyonları hastada; ek sağlık problemlerine, işgücü kaybına, hastanın hayatını kaybetmesine, tedavi maliyetlerin artmasına yol açan farklı durumlara neden olabilir. Hastane enfeksiyonları alınacak tedbirler ile önlenebilmektedir. Bu derleme hastane enfeksiyonlarının önlenmesine yönelik alınabilecek önlemler ve bu önlemler içinde hemşirenin rolünün ne olduğu güncel literatür ile ele almayı amaçlamaktadır.

Hastane enfeksiyonları ile mücadelede sağlık personelinin, ekip çalışması büyük önem taşımaktadır. Hastaya sunulan sağlık hizmetinin tüm aşamalarında ise hemşireler görev almaktadır. Hemşirelik hizmetleri hastane enfeksiyonları ile mücadelenin başarısı için en önemli kriterlerden biridir. Çalışanların ve hastaların sağlık düzeylerinin korunması, hastaların sorunsuz şekilde tedavi olması ve ülke ekonomisinin zarar görmemesi için hastane enfeksiyonlarının üzerinde durulması ve hassasiyetinin bilinmesi gerekir. Hastanede çalışan tüm bireyler ve hasta yakınları bu konuda sorumludur. Enfeksiyonların birçok sebebi bulunmaktadır. Enfeksiyonların nedeninin belirlenmesi, korumaya yönelik belli bir bütçe ayrılması şarttır. Diğer bir konu ise eğitimdir. Tüm sağlık çalışanlarının eğitimden geçirilmesi gerekmektedir. Alınan eğitimlerin devamlılığı ve teoride kalmaması çok önemlidir. Enfeksiyon yayıldıktan sonra olan maddi ve manevi kayıplar büyük olmaktadır. Bu nedenle enfeksiyon yayılmadan önce alınacak olan önlemler hayati önem taşımaktadır. Önlemlerin alınması için tüm bireylerin bilinçlendirilmesi ve konunun hassasiyetinin benimsenmesi gerekmektedir. Personelin çoğu el yıkamanın önemini bilirken, alkol esaslı temizleyiciler ancak personelin yarısı tarafından güvenli bulunmaktadır. Çevresel faktörlerin hastane enfeksiyonlarındaki önemi de çalışanlar tarafından tam olarak anlaşılamamaktadır (steteskopların temizliği, tansiyon-nabız ölçerken eldiven giymek gibi).

Personelin hastane enfeksiyonları konusundaki çalışmalardan ve komite varlığından haberdar olması gerekmektedir. Bu derlemede Dünya'da ve Türkiye'deönemli bir sağlık sorunu olan hastane enfeksiyonlarının önemi ve hastane enfeksiyonlarının önlenmesinde hemşirenin olumlu, etkinve enfeksiyonları önlemede fayda sağladığı sonucuna varılmıştır. Hastane enfeksiyonlarının önlenmesinde kurumların dünya sağlık örgütü ve Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı standart önlemleri önerileri doğrultusunda hareket edilmesi ve kurumların hizmet içi eğitim programlarında özellikle hastayla temas halinde olan Hemşire, Hekim ve diğer sağlık personeline birlikte eğitimler hazırlanması, gerekli kontrollerin ve denetimlerin yapılması, bunu yaparken hastane yönetimleri en üst kademesinden personeline kadar enfeksiyon kontrol komiteleriyle iş birliği ile birlikte yürütülmesi önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Hastane Enfeksiyonu , Hemşire ,Önleme

Kaynakça

Abukan P. Selçuk Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde Çalışan Araştırma Görevlisi, Hemşire Ve Temizlik Personellerinin Hastane Enfeksiyonları Hakkındaki Bilgi Düzeylerinin Ölçülmesi. Konya, Türkiye: Tıbbi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi,Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü;2015.

Çoksak A. Yoğun Bakım Ünitelerinde İnvaziv Uygulamalar ve Enfeksiyon İlişkisi.Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi . 2017, 5(1): 22-31 .

İnfal S.Hastane Çalışanlarının Hastane Enfeksiyonları Konusundaki Bilgi ve Davranışlarının Değerlendirilmesi. Konya, Türkiye: Halk Sağlığı Anabilim Dalı, Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü;2009.

Ezer A.Hastane Enfeksiyonları,Önlenmesi ve Korunması.İstanbul,Türkiye: İşletme Yönetimi Anabilim Dalı Hastane ve Sağlık Kurumları Yönetim Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü;2014.

Mankan T. Hemşirelerin Hastane Enfeksiyonlarını Önlemeye İlişkin Bilgi Düzeyleri. Erzurum , Türkiye: Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü;2012.

Öztürk R. ve ark. Sağlıkta Dönüşüm Programı Hastane Enfeksiyonlarının Önlenmesi: Türkiye Deneyimi Eylül 2004 – Aralık 2010 Hastane Enfeksiyonları Bilimsel Danışma Kurulu Ankara, 2011.

Sevinç E. Biruni Üniversitesi Hastanesi Hemşirelik Hizmetleri Eğitim Rehberi. İstanbul .2015.

Taşkıran F. Hastane Enfeksiyonlarında Hemşirenin Sorumluluğu.İzmir,Türkiye: Kamu Hukuku Anabilim Dalı Sağlık Hukuku Programı Yüksek Lisans Tezi, İzmir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü;2015.

Tekin M. Gaziantep İlinde Kamu ve Özel Hastane Temizlik Çalışanlarının Hastane Enfeksiyonları ve Korunma İle İlgili Bilgi, Tutum ve Davranışları.Gaziantep,Türkiye: Halk Sağlığı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü;2015.

***Öğr. Hemşire, İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, İstanbul, Türkiye, E-posta: Nebahat1707@gmail.com ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-8245-8116**

****Öğr. Gör., İstanbul Gelişim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Yüksekokulu, İstanbul, Türkiye Eposta: bikara@gelisim.edu.tr ORCID ID: https://orcid.org/0000-0001-8220-8929**